

اثربخشی آموزش پیش از ازدواج با رویکرد آدلری بر نگرش به ازدواج در بین دختران در آستانه ازدواج

بهناز رهبریان یزدی^۱، حکیم سحافی^۲

۱. کارشناسی ارشد علوم تربیتی (گرایش مشاوره و راهنمایی)، دانشگاه آزاد اسلامی، یزد، ایران (نویسنده مسئول).

۲. کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی، دانشگاه شهید چمران، اهواز، ایران.

فصلنامه راهبردهای نو در روان‌شناسی و علوم تربیتی، دوره اول، شماره اول، بهار ۱۳۹۸، صفحات ۴۳-۲۳

چکیده

هدف پژوهش، بررسی اثربخشی آموزش پیش از ازدواج با رویکرد آدلری بر نگرش به ازدواج در بین دختران در آستانه ازدواج بود. در این پژوهش از روش پژوهش، نیمه آزمایش و از طرح پیش‌آزمون - پس‌آزمون با گروه کنترل استفاده شد. نمونه‌ی آماری پژوهش شامل ۳۰ از دختران مجرد خوابگاهی در آستانه ازدواج در سال ۱۳۹۶ بود که به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب و به‌طور تصادفی در گروه آزمایش و کنترل گمارده شدند (هر گروه ۱۵ نفر). ابتدا همه‌ی نمونه‌ها به پرسشنامه نگرش به ازدواج (MAS) پاسخ دادند و سپس مداخله پیش از ازدواج با رویکرد آدلری برای گروه آزمایش در ۸ جلسه اجرا شد و درنهایت، پس‌آزمون از دختران مجرد خوابگاهی در آستانه ازدواج گروه آزمایش و کنترل گرفته شد و به‌منظور تجزیه و تحلیل نتایج، از روش تحلیل کواریانس استفاده شد. یافته‌های این پژوهش نشان داد که آموزش پیش از ازدواج با رویکرد آدلری بر نگرش به ازدواج در بین دختران در آستانه ازدواج گروه آزمایش مؤثر بوده است. بدین‌سان، پیشنهاد می‌گردد که نهادها، سازمان‌های اجرایی، مشاورین، کارگاه‌های آموزشی از رویکرد آدلری در زمینه ی ازدواج برای دختران و پسران در آستانه ازدواج و همچنین زوجین صورت گیرد. **واژه‌های کلیدی:** آموزش پیش از ازدواج، رویکرد آدلری، نگرش به ازدواج، دختران.

مقدمه

همواره در میان دانشمندان علوم اجتماعی و عموم مردم کثش ویژه‌ای نسبت به ازدواج وجود داشته است باوجوداین به دنبال هر ازدواجی احتمال طلاق وجود دارد (پری^۱، ۲۰۰۴) آمار طلاق، در کشورهای غربی به شیوع بیش از ۵۰ درصد می‌رسد. (دی^۲، ۲۰۰۳). یعنی از هر دو زوجی که برای اولین بار ازدواج می‌کنند یکی از آنها طلاق می‌گیرد. بیش از ۶۰ درصد والدینی که تصمیم به طلاق می‌گیرند، فرزندان دارند که هنوز با آنها زندگی می‌کنند. شکست خانواده سبب آسیب روانی کودکان می‌شود. (مک کی، راجرز، بلیدز و گوس^۳، ۲۰۰۵؛ ترجمه ی شادنظر، ۱۳۸۸). آمار رو به رشد طلاق و تعداد روزافزون فرزندان طلاق از سال ۱۹۷۰ تغییرات اجتماعی وسیعی در زمینه فهم و پذیرش طلاق منعکس می‌کند. نقش ازدواج در هماهنگ کردن زندگی اجتماعی کمرنگ شده و تعداد زیادی از کودکان در چنین موقعیت‌هایی پرورش پیدا می‌کنند. (الدار- اویدان، حاج - یحیی و گرینبا^۴، ۲۰۰۹). بدون شک برپایی و استحکام هر بنایی ارتباط مستقیم با پایه‌ریزی صحیح و قدرت مقاومت پایه‌های آن دارد. به همین ترتیب، استحکام و ثبات جامعه نیز همچون بنایی عظیم وابسته به استواری پایه‌های آن یعنی، خانواده می‌باشد و هرگونه انحراف در بنیاد خانواده موجب اضمحلال و فروریختگی ارکان جامعه می‌شود (نوابی‌نژاد، ۱۳۸۰). به‌عبارتی دیگر، اساس و رکن اصلی خانواده به‌عنوان زیربنای جامعه، ازدواج است (احمدی، نبی پور، کیمیایی و افضل، ۲۰۱۰). اگر خانواده استوار نباشد جامعه در وضعیت متزلزلی قرار می‌گیرد و بنابراین آشنایی با عواملی که باعث پایداری ازدواج و خانواده می‌شود برای همه اقشاری که به استواری و بقای جامعه می‌اندیشند اقدامی ضروری و حیاتی است (خجسته مهر، ۱۳۸۴). درواقع، یکی از عوامل ازدواج‌های ناموفق نحوه نگرستن نادرست به فرآیند

¹. Perry

². Day

³. Mc key, Rogers, Blades & Gosse

⁴. Eldar-Avidan, Haj-Yahia & Grinbam

ازدواج و انتخاب همسر است. عقاید غیرواقع‌بینانه در مورد ازدواج باعث نارضایتی شدیدی از زندگی زناشویی می‌شود و این نارضایتی به میزان بالای طلاق می‌انجامد. (آسوده^۱ و همکاران، ۲۰۱۰). هروشکا^۲ (۲۰۰۰)، به نقل از حیدری، (۱۳۹۲). به عامل تجربه و نقش مهم آن در نگرش اشاره کرده است با توجه به اهمیت ازدواج و آثار طلاق در زندگی انسان و تأثیر نوع نگرش نسبت به ازدواج بررسی چگونگی نگرش به این مفاهیم مورد توجه محققان قرار گرفته است. لذا نگرش‌ها یکی از ابزارهایی است که این پدیده از طریق آن‌ها رخ می‌دهد (ریچ و همکاران، ۲۰۱۰). پژوهش‌ها حاکی از آن است که نگرش منفی نسبت به ازدواج باعث می‌شود که جوانان ازدواج نکنند یا دیر ازدواج کنند و در صورت ازدواج، هم ضریب طلاق بالا رود؛ بنابراین، این نگرش‌ها و احساسات پایه‌های اساسی تصمیم‌گیری برای چگونگی ازدواج، زمان ازدواج و نیز انتظارات و رفتارهای زناشویی را شکل می‌دهند (باقریان، کاظمیان، ۱۳۹۰). در تحقیقات مختلفی برای مثال، راجرز و آماتو نشان داده‌اند که نگرش نسبت به ازدواج/طلاق یک پیش‌بینی کننده از زندگی زناشویی است. به‌طوری‌که افرادی که نگرش مثبت‌تری نسبت به ازدواج و نگرش منفی‌تری نسبت به طلاق دارند، با افزایش کیفیت زناشویی در طول زمان، بهبود می‌یابند (آماتو و همکاران، ۱۹۹۹)؛ بنابراین، نگرش نسبت به ازدواج بسیار مهم است؛ زیرا یکی از مکانیسم‌های کلیدی برای پیش‌بینی رفتار واقعی در ازدواج است (تورنتون^۳، ۱۹۹۱) و یکی از بهترین شاخص‌های عملکرد در روابط عاشقانه می‌باشد (استرنبرگ^۴ و همکاران، ۲۰۰۶). به‌طور کلی، نگرش تأثیر مستقیم و پویا بر واکنش فرد نسبت به نگرش‌های مربوط به مسائل و فرصت‌ها دارد (پاشا شریفی و همکاران، ۲۰۰۲). نگرش به ازدواج^۵ عبارت است از عقیده ذهنی و

¹. Asodeh

². Hervehshka

³. Thornton

⁴. Steinberg

⁵. Marital Attitude

باورهای فرد در مورد ازدواج (براتن و روزن^۱، ۱۹۹۸) که در مراحل اولیه زندگی شکل گرفته و سازه‌های نسبتاً ثابت است. هولمن (۲۰۰۱) بیان می‌کند که شناسایی درست و ارزیابی صحیح نگرش به ازدواج یکی از اساسی‌ترین فعالیت‌ها در مطالعاتی است که هدف آن‌ها پیش‌بینی و شناسایی عوامل مؤثر بر کیفیت زندگی زناشویی است (هولمن، ۲۰۰۱؛ بریان و همکاران، ۲۰۱۵). بر اساس شواهد تجربی، نگرش‌ها، رفتارها و ارزش‌های والدین به‌طور قابل‌توجهی بر نگرش‌ها و عقاید فرزندان آن‌ها در مورد ازدواج اثرگذار هستند (آکسین و تورنتون، ۱۹۹۲؛ خجسته مهر، محمدی و عباسپور، ۱۳۹۵؛ وایتهد و پاپینو، ۲۰۰۷؛ هیتون، ۲۰۰۲). انتظارات جامعه سنتی تأثیر بیشتری بر دختران جوان دارد چراکه جامعه دختران جوان را پیش از پسران جوان به فکر کردن به ازدواج و آماده شدن برای آن تشویق می‌کند (اپنهايمر، ۱۹۸۸؛ لارسون و همکاران، ۱۹۹۸). زنان تمایل دارند زودتر از مردان هم سن خود ازدواج کنند و دیرتر از آن‌ها به حرفه یا شغلی مشغول شوند (کرپلمن و اسکوانولت، ۱۹۹۹). بر این اساس، انتخاب یک همسر یا رد دیگری، نمایانگر یک نگرش مطلوب یا نامطلوب است. بخشی از پیوند زناشویی بین یک زوج موفق به اتخاذ نگرش کامل نبودن زندگی، رد آرمان‌گرایی و منفی‌نگری، حق اشتباه کردن در زندگی و اتخاذ موضعی دموکراتیک در برابر همسر است. برخی افراد که نگرشی بدبینانه و توأم با کمال‌گرایی نسبت به دنیا انتخاب کرده‌اند، هنگامی که متوجه می‌شوند همسرشان بخشی از همین دنیاست، اغلب شروع به تحقیر او می‌کنند؛ بنابراین، نگرش‌های مثبت و ایدئال‌گرا به طرد و تنفر تبدیل می‌شود (درايکورس^۲، ۱۹۹۳).

لذا بر اساس تحقیقات انجام‌شده در دهه‌های اخیر، در ایران، با افزایش میزان این رویداد به‌گونه‌ای که تعداد ازدواج برای ۱٪ بود، متوسط سنی که جوانان برای اولین بار ازدواج کرده‌اند، در طول ۲۰ سال گذشته حدود ۳/۶ در سال است (دفتر سرشماری، ۲۰۰۹). با توجه به حقایق فوق‌الذکر لازم است پژوهشگران خانواده برای ازدواج در نظر داشته باشند که چرا جوانان ازدواج خود را به تعویق

^۱. Brateen & Rosen

^۲. Driekurs

می‌اندازند؟ یکی از متغیرهای اصلی تصمیم‌گیری برای ازدواج و یک پیش‌بینی کننده مهم در رضایت زناشویی بعدازآن، نگرش برای ازدواج است (هولمن و لارسون و هرمر^۱، ۱۹۹۴؛ بادگر^۲، ۲۰۰۵)؛ بنابراین ازدواج در صورتی می‌تواند درست و رضایت‌بخش باشد که با نگرش و شناخت صحیح و در نظر گرفتن معیارها و ملاک‌های منطقی و معقول صورت گرفته باشد (ایران محبوب و مختاری، ۱۳۸۵). لذا بنا بر، این تفاسیر و بر اساس هدف اساسی تحقیق حاضر، پژوهشگر را بر آن داشت که به این سؤال اساسی پاسخ دهد که آیا آموزش پیش از ازدواج با رویکرد آدلری می‌تواند بر نگرش به ازدواج در بین دختران در آستانه ازدواج تأثیر گذارد؟

روش پژوهش

پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی و از نظر روش پژوهش نیمه آزمایشی با طرح پیش‌آزمون و پس‌آزمون با گروه کنترل بود. جامعه آماری کلیه دختران مجرد خوابگاهی در آستانه ازدواج در دانشگاه آزاد یزد در سال ۱۳۹۶ بودند. طی یک فراخوان تعداد ۳۰ نفر انتخاب و به شکل تصادفی در دو گروه آزمایش (۱۵ نفر) و کنترل (۱۵ نفر) قرار گرفتند. دامنه سنی زنان ۲۲ تا ۳۰ سال، رضایت آگاهانه برای شرکت در پژوهش و داشتن تحصیلات حداقل لیسانس از ملاک‌های ورود به پژوهش بود. غیبت بیش از دو جلسه در آموزشی، داشتن بیماری جسمی خاص، مصرف داروهای روان‌پزشکی و روان‌گردان و مصرف مواد مخدر و سیگار از ملاک‌های خروج از پژوهش بود. در ابتدا از آزمودنی‌های در شرایط یکسان پیش‌آزمون به عمل آمد و سپس به گروه آزمایش پروتکل پیش از ازدواج بر مبنای نظریه روان‌شناسی آدلر آموزش داده شد و به گروه کنترل هیچ‌گونه آموزشی از مداخله مذکور ارائه نشد. بعد از

¹. Holman, Larson & Harmer

². Badger

³. Healthy

⁴. Poley

⁵. Larson & Lamont

اتمام جلسات آموزشی از هر دو گروه آزمایش و کنترل در شرایط یکسان پس از آزمون به عمل آمد. بعد از جمع‌آوری داده‌های پیش‌آزمون و پس‌آزمون اطلاعات گردآوری‌شده با آزمون‌های آماری مناسب مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند و از تمامی افراد که در پژوهش شرکت کرده بودند قدردانی به عمل آمد. در این پژوهش آزمودنی‌ها در هیچ‌یک از گروه‌های آزمایش و کنترل ریزش نداشتند و تعداد افراد هر گروه تا پایان پژوهش ثابت و بدون ریزش باقی ماندند. ازجمله اصول رعایت شده اخلاقی بر اساس انجمن روانشناسی آمریکا عدم تضییع حقوق افراد شرکت‌کننده در پژوهش و رعایت حقوق انسانی آن‌ها بود. توضیح به آزمودنی‌ها که مشارکت در تحقیق برای آن‌ها هیچ‌گونه ضرر جسمی و روان‌شناختی ندارد. همچنین بعد از اتمام جلسات آموزشی و اجرای پس‌آزمون، جلسات به‌طور فشرده در جهت رعایت اصول اخلاقی بر روی گروه کنترل نیز اجرا گردید. بعد از گردآوری اطلاعات به‌دست‌آمده، داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۴ مورد تحلیل آماری قرار گرفتند.

جدول ۱. جلسات آموزش پیش از ازدواج با رویکرد آدلر

جلسه اول	معرفی اعضا و به وجود آوردن حس اعتماد بین اعضا، توضیح کامل پیرامون جلسات و عناوین آن و روند کار، بیان قواعد گروهی و تعهدات لازم، اجرای پیش‌آزمون و طرح دید کلی از مداخله، برگزاری جلسات به صورت یک‌بار در هفته و مدت‌زمان هر جلسه ۹۰ دقیقه... (توافق بر روی روز تشکیل جلسات)، بیان مقدمه و تعریف سبک زندگی و چهار نوع سبک زندگی از دیدگاه آدلر و ارائه تکلیف.
جلسه دوم	مرور جلسه قبل، پیگیری فعالیت‌های خارج از کلاس، روابط انسانی دموکراتیک و بیان دیدگاه آدلر درباره روابط دموکراتیک آزادی، ارائه تکلیف و گرفتن بازخورد.
جلسه سوم	مرور جلسه قبل، پیگیری فعالیت‌های خارج از کلاس، بیان غایت نگرش و هدفمندی رفتار، تفاوت بین ارزش و هدف در زندگی، گرفتن بازخورد و ارائه تکلیف.
جلسه چهارم	مرور جلسه قبل، پیگیری فعالیت‌ها، بیان خلاقیت و انتخاب و ویژگی‌های ازدواج سالم، علاقه‌ی اجتماعی از دیدگاه آدلر، ارائه تکلیف و گرفتن بازخورد.
جلسه پنجم	مرور جلسه قبل، پیگیری فعالیت‌های خارج از کلاس، علاقه اجتماعی و احساس حقارت و کمبودهای افراد در زندگی و راهنمایی آنان در جهت رشد و کمال، ارائه تکلیف و گرفتن بازخورد.
جلسه ششم	مرور جلسه قبل، پیگیری فعالیت‌های خارج از کلاس، مکانیزم‌های محافظ و راه‌های استفاده از آن در ازدواج و زندگی زناشویی، بهره‌گیری از فن فشار دگمه، ارائه تکلیف و گرفتن بازخورد.
جلسه هفتم	مرور جلسه قبل، پیگیری فعالیت‌های خارج از کلاس، منطق خصوصی و اشتباهات اساسی، اصلاح اشتباهات اساسی، به‌کارگیری تکنیک اصلاح اشتباهات اساسی، ارائه تکلیف و گرفتن بازخورد.
جلسه هشتم	مرور جلسه قبل، پیگیری فعالیت‌های خارج از کلاس، تکالیف زندگی از دیدگاه آدلر و مرور اجمالی بر مباحث گذشته، آگاه ساختن اعضا نسبت به پذیرش تعهدات زناشویی و سپس اجرای پس‌آزمون، گرفتن بازخورد، جمع‌بندی و نتیجه‌گیری با کمک اعضا و نهایتاً تقدیر و تشکر.

ابزار پژوهش

پرسشنامه نگرش به ازدواج (MAS): مقیاس نگرش به ازدواج^۱ (MAS) در سال ۱۹۹۸ توسط براتین و روزن^۲ ساخته شده است. براتین و روزن (۱۹۹۸) با بررسی مقیاس‌های ارزیابی نگرش به ازدواج بیان نمودند که این مقیاس‌ها قادر به سنجش نگرش افراد مجرد نبوده و پایایی آن‌ها ضعیف است. به همین دلیل هدف آنان از ساخت مقیاس نگرش به ازدواج تهیه ابزاری برای سنجش نگرش‌ها و باورهای افراد مجرد و متأهل نسبت به ازدواج بوده است. به‌طوری‌که جمله‌بندی گزاره‌های این مقیاس امکان سنجش در هر دو گروه مجرد و متأهل را فراهم می‌سازد. این پرسشنامه دارای ۲۳ گزاره است که باورها و نگرش‌های مربوط به ازدواج را می‌سنجد و آزمودنی باید میزان توافق خود را، با هر یک از گویه‌ها با انتخاب یک مقیاس چهاردرجه‌ای از "کاملاً موافق" تا "کاملاً مخالف" انتخاب کند. شش گزاره به نگرش افراد نسبت به ازدواج آتی یا فعلی او مربوط می‌شود. این جملات مسائلی در مورد رضایت از رابطه، اضطراب، تعهد و ترس از فروپاشی ازدواج را شامل می‌شود. سایر گزاره‌ها به نگرش کلی درباره ازدواج برمی‌گردد. بدین ترتیب سازنده این مقیاس و همچنین پژوهش‌هایی که تاکنون از آن استفاده کرده‌اند، نگرش به ازدواج را سازه‌ای تک عاملی معرفی نموده‌اند به‌طوری‌که برای این مقیاس تنها یک نمره کلی در نظر گرفته شده است. نیلفروشان، نویدیان و عابدی (۱۳۹۲) ساختار عاملی این پرسشنامه را به‌صورت یک مقیاس چهار عاملی مشخص کرده‌اند. این مقیاس دارای ۴ عاملی است که عبارت‌اند از: ۱- نگرش بدبینانه به ازدواج؛ ۲- نگرش خوش‌بینانه به ازدواج؛ ۳- نگرش واقع‌گرایانه به ازدواج.

نیلفروشان، نویدیان و عابدی (۱۳۹۲) برای آماده‌سازی مقیاس، ابتدا آن را به فارسی ترجمه کردند. به‌طوری‌که سعی کردند بیش از آن‌که بر ترجمه تحت‌اللفظی تأکید کنند، مفهوم هر گزاره را به‌خوبی منتقل کنند و همچنین تلاش کردند که از لحاظ محتوا با فرهنگ

^۱. Attitude to Marriage Scale

^۲. Bratin and Rosen

جامعه همخوانی داشته باشد. آنان در ترجمه از نظرات یک کارشناس ارشد زبان انگلیسی و تعدادی از دانشجویانی که عضو جامعه پژوهش بودند استفاده کردند تا از قابل فهم بودن گویه‌ها اطمینان حاصل شود. سپس پنج نفر از اعضای هیئت علمی متخصص در مشاوره خانواده، روایی محتوا و تطابق فرهنگی این مقیاس را تأیید کردند. نیلفروشان، نویدیان و عابدی (۱۳۹۲) برای بررسی پایایی، هم از روش بازآزمایی و هم همسانی درونی استفاده کردند. در روش بازآزمایی، از ۴۰ نفر از آزمودنی‌ها خواسته شده است که پس از سه هفته مجدداً به پرسشنامه پاسخ دهند. همچنین به منظور بررسی روایی همگرا، همراه با مقیاس نگرش به ازدواج، مقیاس انتظار از ازدواج^۱ جونز و نلسون^۲ (۱۹۹۶) که سازه‌ای نزدیک به نگرش به ازدواج دارد استفاده کردند. نتایج بین مقیاس نگرش به ازدواج و مقیاس انتظار از ازدواج در کل ۰/۴۳ همبستگی وجود دارد. در پژوهش نیلفروشان و همکاران (۱۳۹۲) ضرایب پایایی آلفای کرونباخ برای کل نمونه ۰/۷۷ به دست آمد. ضرایب بازآزمایی سه هفته‌ای بر روی ۴۰ نفر از دانشجویان ۰/۹۱ گزارش شده است (نیلفروشان و همکاران، ۱۳۹۲). بر اساس گزارش براتین و روزن (۱۹۹۸) این مقیاس با پرسشنامه نگرش به ازدواج (ATMA) همبستگی بالایی دارد که نشان می‌دهد هر دو مقیاس ابعاد بسیار مشابهی از نگرش به ازدواج را می‌سنجند. همچنین مقیاس نگرش به ازدواج با برخی زیرمقیاس‌های پرسشنامه باورهای ارتباطی (تغییرناپذیری همسر و نقش تخریبی عدم توافق) همبستگی منفی معنادار داشته است. این الگو بیانگر آن است که نگرش‌های مثبت‌تر نسبت به ازدواج با باورهای ضعیف‌تر از تغییرناپذیری همسر و نقش تخریبی عدم توافق، ارتباط دارد. از طرفی مقیاس نگرش به ازدواج با مطلوبیت اجتماعی همبستگی معنادار نشان داده است. پرسشنامه نگرش به ازدواج و برخی زیرمقیاس‌های پرسشنامه‌های باورهای ارتباطی نیز چنین رابطه‌ای معناداری را با مطلوبیت اجتماعی نشان داده‌اند (براتین و روزن، ۱۹۹۸)؛ بنابراین مطلوبیت اجتماعی در پاسخ‌های فرد به سؤالات مربوط به ازدواج و روابط

^۱. Marriage Expectation Scale

^۲. Jones and Nelson

نقش دارد. والرین^۱ (۲۰۰۱) و براون^۲ (۲۰۰۱) نیز به ترتیب ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۴ و ۰/۸۲ را برای این مقیاس گزارش کردند که نشان از همسانی درونی نسبتاً بالایی این ابزار دارد. پایایی این پرسشنامه در پژوهش خجسته مهر، ممبینی و اصلانی (۱۳۹۲) با روش آلفای کرونباخ و تصنیف به ترتیب ۰/۹۰ و ۰/۹۱ محاسبه شد.

یافته‌ها

قبل از تحلیل داده‌های مربوط به فرضیه‌ها، برای اطمینان از این که داده‌های این پژوهش مفروضه‌های زیربنایی تحلیل کواریانس را برآورد می‌کنند، به بررسی آن‌ها پرداخته شد. بدین منظور نرمال بودن داده‌ها با آزمون شاپیرو ویلکز نشان داد که سطح معنی‌داری در آزمون فوق‌الذکر از ۰/۰۵ بزرگ‌تر است لذا توزیع نمرات در متغیرهای تحقیق طبیعی بود ($P > 0.05$). نتایج همگنی واریانس‌ها نشان داد که سطح معناداری به‌دست‌آمده از آزمون لون بزرگ‌تر از ۰/۰۵ می‌باشد. لازم به توضیح است که در این پژوهش پس‌آزمون متغیرها به‌عنوان متغیرهای وابسته و پیش‌آزمون آن‌ها به‌عنوان متغیرهای کمکی (کواریت‌ها) تلقی شدند؛ بنابراین بین متغیرهای کمکی و متغیرهای وابسته در همه سطوح عامل (گروه‌های آزمایش و کنترل) برابری و همگنی حاکم بود. بر اساس مفروضه همگنی شیب خط رگرسیون سطح معنی‌داری اثر تعامل گروه و پیش‌آزمون بزرگتر از ۰/۰۵ می‌بود. از آنجایی که تعامل غیر معنی‌داری بین متغیرهای وابسته و کمکی مشاهده شد، بنابراین فرض همگنی شیب خط رگرسیون برای متغیرهای پژوهش پذیرفته شد.

¹. Valerian

². Brown

جدول ۲. آزمون شاپیرو-ویلک برای بررسی نرمال بودن توزیع نمرات در پیش آزمون و پس آزمون نگرش به ازدواج

متغیر	آماره	درجه آزادی	سطح معناداری
پیش آزمون	۰/۹۷	۳۰	۰/۶۹
پس آزمون	۰/۹۶	۳۰	۰/۴۵

در توضیح جدول بالا می توان گفت چنانچه سطح معناداری در آزمون شاپیرو ویلک بیشتر از ۰/۰۵ باشد می توان داده ها را با اطمینان بالایی نرمال فرض کرد؛ بنابراین نمرات پیش آزمون و پس آزمون در مؤلفه نگرش به ازدواج به صورت نرمال توزیع شده اند. برای بررسی مفروضه همگنی واریانس ها از آزمون لوین استفاده شده است. نتایج این آزمون به صورت زیر است.

جدول ۳. بررسی همگنی واریانس ها برای پیش آزمون و پس آزمون نگرش به ازدواج

متغیر	آماره لوین	درجه آزادی اول (صورت)	درجه آزادی دوم (مخرج)	سطح معناداری
پیش آزمون	۲/۹۶	۱	۲۸	۰/۰۹
پس آزمون	۲/۶۸	۱	۲۸	۰/۱۱

چنانچه سطح معناداری در آزمون لوین بیشتر از ۰/۰۵ باشد می توان گفت واریانس گروه ها از تجانس برخوردار است؛ بنابراین فرض همگنی واریانس ها در پیش آزمون و پس آزمون تأیید می شود.

جدول ۴. فراوانی افراد شرکت کننده در پژوهش به تفکیک گروه

گروه	فراوانی	فراوانی درصدی	فراوانی تجمعی
آزمایش	۱۵	۵۰	۵۰
کنترل	۱۵	۵۰	۱۰۰
جمع کل	۳۰	۱۰۰	

جدول ۴ نشان می‌دهد که در پژوهش حاضر، شرکت‌کنندگان به دو گروه کنترل (۱۵ نفر) و آزمایش (۱۵ نفر) تقسیم شده‌اند.

جدول ۵. میانگین و انحراف معیار متغیرهای پژوهش به تفکیک گروه در پیش‌آزمون و پس‌آزمون

متغیرهای پژوهش	مرحله	آزمایش		کنترل	
		میانگین	انحراف استاندارد	میانگین	انحراف استاندارد
نگرش به ازدواج	پیش‌آزمون	۴۰/۶۶	۱۱/۱۷	۴۱/۱۳	۷/۸۸
	پس‌آزمون	۴۶/۰۶	۱۱	۴۱/۱۳	۸/۰۴

جدول ۵ میانگین، انحراف معیار و آزمون نرمال بودن متغیرهای پژوهش در گروه‌های آزمایش و کنترل را نشان می‌دهد که در این جدول آماره‌های نرمال بودن بررسی شده است که متغیرهای پژوهش دارای توزیع نرمال می‌باشند. در ادامه از تحلیل کوواریانس چند متغیری برای تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش استفاده شده است تا اثر پیش‌آزمون نیز کنترل شود که نتایج در ادامه آمده است.

جدول ۶. نتایج تحلیل کوواریانس نمرات پس‌آزمون نگرش به ازدواج دو گروه با کنترل پیش‌آزمون

منبع تغییر	مجموع مجذورات	درجات آزادی	میانگین مجذورات	F	سطح معناداری	مجذور اتا	توان آزمون
پیش‌آزمون	۲۴۶۳/۴۵	۱	۲۴۶۳/۴۵	۴۷۷/۷۶	۰/۰۰۱	۰/۹۴	۱
گروه	۲۱۷/۴۲	۱	۲۱۷/۴۲	۴۲/۱۶	۰/۰۰۱	۰/۶۱	۱
خطا	۱۳۹/۲۱	۲۷	۵/۱۵				
مجموع	۵۹۸۱۴	۳۰					

همان‌گونه که جدول بالا نشان می‌دهد بعد از تعدیل نمره‌های پیش‌آزمون، تفاوت معناداری بین دو گروه آزمایش و کنترل در میانگین نمرات نگرش به ازدواج به دست آمد. لذا، فرضیه اول پژوهش تأیید می‌گردد. میزان تأثیر یا تفاوت برابر با ۰/۶۱ می‌باشد. به عبارت دیگر، ۶۱ درصد تفاوت‌های فردی در نمرات نگرش به ازدواج گروه آزمایش مربوط به تأثیر آموزش پیش از ازدواج با

رویکرد آدلری می‌باشد. توان آماری آزمون ۱/۰ و سطح معناداری مطلوب ($p < ۰/۰۰۱$)، دقت بالای آزمون و کفایت حجم نمونه را نشان می‌دهد.

جدول ۷. میانگین تعدیل شده و نشده نگرش به ازدواج در گروه‌های آزمایش و کنترل

گروه‌ها	میانگین نگرش به ازدواج		فاصله اطمینان	
			سطح پایین‌تر	سطح بالاتر
آزمایش	تعدیل شده	۴۶/۲۹	۴۵/۰۹	۴۷/۴۹
	تعدیل نشده	۴۶/۰۶		
کنترل	تعدیل شده	۴۰/۹	۳۹/۷	۴۲/۱۱
	تعدیل نشده	۴۱/۱۳		

در جدول بالا با توجه به این که میانگین تعدیل شده نمرات نگرش به ازدواج گروه آزمایش (۴۶/۲۹) نسبت به میانگین گروه کنترل (۴۰/۹) افزایش یافته است، می‌توان ادعا کرد که آموزش پیش از ازدواج با رویکرد آدلری موجب بهبود نگرش به ازدواج در دختران گروه آزمایش شده است. با توجه به اینکه نتایج آزمون نشان داد که نمرات گروه آزمایش در پس‌آزمون نگرش به ازدواج به‌طور معناداری نسبت به گروه گواه افزایش یافته است، می‌توان ادعا نمود که در چارچوب محدودیت‌های طرح آزمایشی، نتایج نشان می‌دهد که آموزش پیش از ازدواج با رویکرد آدلری باعث بهبود نگرش به ازدواج شده و این فرضیه تأیید می‌شود.

بحث و نتیجه گیری

هدف پژوهش، بررسی اثربخشی آموزش پیش از ازدواج با رویکرد آدلری بر نگرش به ازدواج در بین دختران در آستانه ازدواج بود. با توجه به نتایج جدول ۷ میانگین تعدیل شده نمرات نگرش به ازدواج گروه آزمایش (۴۶/۲۹) نسبت به میانگین گروه کنترل (۴۰/۹) افزایش یافته است؛ به عبارت دیگر، آموزش پیش از ازدواج با رویکرد آدلری باعث نگرش مثبت دختران به ازدواج در آستانه ازدواج شده و این فرضیه تأیید می‌گردد. این فرضیه با یافته‌های پژوهشی برابر (۱۹۹۵)، وان ایپ، فاتریس و کمپیل (۲۰۰۸)، سالمه، یعقوبی، یعقوبیان و زکی‌زاده (۲۰۰۶)، شارما و سوماتی و کسار (۲۰۰۵)، اکسین و سورتن (۱۹۹۶) و باربر (۲۰۰۱)، شارپ و گانونگ^۱ (۲۰۰۰)، اولسون و گراوات (۱۹۶۸)، رزاقی و علیزاده و سنگ چشمه (۱۳۹۶)، معمارزاده و خدابخشی کولایی و خطیبیان (۱۳۹۵)، پاشیب و سیدمحرمی و تاتاری (۱۳۹۵)، رضایی نیا و خجسته مهر و عباسپور (۱۳۹۴)، گل محمد نژاد و عدالت زاده و رنجبر (۱۳۹۲)، امیدوار و فاتحی و احمدی (۲۰۱۲)، کامکار و صالحی و کجاف و سلاسل (۲۰۱۱)، هویلی پور، شفیع آبادی و سودانی (۱۳۹۱)، پور افکاری و روز بهانی و حکیمی نیا (۱۳۹۱)، مهری خانیکی (۱۳۹۱)، خلعتبری و شیرودی و مهدیون (۱۳۸۸)، امیدوار (۱۳۸۶)، فرامرزی (۱۳۸۵) همسو می‌باشد؛ و با یافته‌های پژوهشی نیلفروشان و نویدیان و عابدی ناهمسو می‌باشد. اکثر مسائل و مشکلات خانواده‌ها در صورت ریشه‌یابی علت آن به انتخاب نامناسب در یک یا چند عامل اثرگذار در ازدواج برگردد؛ که لازمه‌ی انتخاب یک همسر خوب و داشتن زندگی شاد و لذت‌بخش، صرف وقت و دقت در آن است. از آنجاکه مشاوره‌ی پیش از ازدواج در چارچوب نظریه‌ی روان‌شناسی فردی به هر یک از زوج‌های خواهان ازدواج برای تغییر باورها و نگرش‌های ذهنی‌شان در جهت ارتقاء تعاملات توأم با همکاری کمک می‌کند. چنین تغییری از اهمیت بسزایی برخوردار است. بدین‌سان، مشاوره پیش از ازدواج با رویکرد آدلری نوعی مداخله درمان زوجی است که با زوج‌هایی که قصد ازدواج دارند لذا، باهدف ارائه اطلاعات به زوج‌ها برای

^۱.Sharp & Ganong

خودآگاهی، بهبود ارتباط زناشویی و پیشگیری از مشکلات در آینده صورت می‌گیرد. بدین‌سان، یکی از مفاهیم آموزش پیش از ازدواج آدلر که در جلسات آموزشی مطرح شد خلأقت و انتخاب می‌باشد. بدین منظور، به دانشجویان پیشنهاد شد که قبل از هرگونه اقدامی برای ازدواج بهتر یک‌قلم و کاغذ بردارند و معیارهای خود را برای یک انتخاب بنویسند که این معیارها را به ۲ دسته تقسیم می‌شوند: معیارهای اصلی: معیارهایی هستند که برای شما خیلی مهم است و اگر آن‌ها را نداشته باشید و یا کم داشته باشید برای شما غیرقابل تحمل است؛ معیارهای فرعی: معیارهایی هستند که نبود یا کمبود آن به شما لطمه نمی‌زند و می‌تواند با تلاش خود به رفع آن کمبودها امیدوار باشید به‌عنوان مثال برای شخصی پول معیار اصلی است و برای فردی دیگر تحصیلات. سپس برای تکلیف نظر افراد را راجع به ازدواج سالم و اهمیت انتخاب در ازدواج پرسیده شد؛ و این‌گونه سؤالات باعث شد که افراد به نگرش‌های خود راجع به ازدواج پی برده و انتخاب سالم‌تری داشته باشند. یکی دیگر از تکنیک‌هایی که در مفاهیم آدلر مطرح شد و کمک شایان توجهی در متغیر نگرش به ازدواج کرد، منطق خصوصی و اشتباهات اساسی می‌باشد. از آنجایی که منطق خصوصی درواقع اعتقاداتی که هر فرد در مورد سبک زندگی‌اش به وجود آورده است. برای پی بردن به منطق خصوصی افراد می‌توان به تفسیرهای افراد از یک واقعه اشاره کرد (برای مثال جدائی زناشویی، یک رویداد است که برای هر یک از اعضای خانواده معنایی دارد)؛ بنابراین از دانشجویان خواسته شد که دیدگاه‌هایشان را از این واقعه بیان کنند تا از این طریق به برداشت‌های افراد و نگرش‌هایشان پی ببریم. لذا در این منطق از افراد پرسیده شد که دید افراد نسبت به ازدواج چیست؟ (برای پی بردن به نگرش‌های منفی افراد در این زمینه). بدین‌سان، پس از بیان کردن نظرات افراد، به این نتیجه رسیدیم که این‌ها درواقع تفسیر افراد از زندگی است و این تفسیرهای آنان می‌تواند در رفتار و احساسشان در زندگی اثر بگذارد و درنهایت نتیجه می‌گیریم که ما ممکن است تفسیرهای اشتباهی از رویدادها داشته باشیم که نشأت گرفته از باورهای اساسی ما در منطق خصوصی‌مان است. ما منطق خصوصی را انتخاب می‌کنیم و برداشت‌هایی از واقعیت داریم که منطبق با سبک زندگی ما باشد. اشتباهات اساسی ما می‌تواند بر رفتار ما تأثیرگذار باشد. با استفاده از توضیحاتی که به

دانشجویان داده شد بر اساس مراحل فرآیند درمانی اصلاح اشتباهات اساسی به منطق خصوصی افراد پی بردیم: (شناسایی رویکردهای مؤثر و بی‌ثمر، کاوش در منطق خصوصی افراد، اصلاح انگیزه، جهت‌دهی مجدد)؛ بنابراین با استفاده از این مفاهیم از دانشجویان خواستیم که ارزش‌های خود را در زندگی بنویسند. تا بدین طریق به اشتباهات اساسی آن‌ها پی ببریم. با استفاده از مفاهیم ذکر شده و آموزش‌های که در این خصوص طی جلسات آموزشی صورت گرفت به نگرش‌های منفی افراد راجع به ازدواج از جمله اینکه خانواده، والدین و اطرافیان و نوع ارتباط آن‌ها چه تأثیری می‌تواند بر نگرش افراد به ازدواج گذارد، بدین گونه که افراد باورهای ذهنی خود را که برخی از آن‌ها اشتباه بوده را شناسایی و در جهت اصلاح این عوامل برآیند. در جمع‌بندی کلی، همچنان که نتایج تحقیق حاضر نشان می‌دهد حضور در کلاس‌های آموزش پیش از ازدواج با رویکرد آدلری تأثیر بسزایی در نگرش به ازدواج دختران در آستانه ازدواج دارد و این نوع مداخله اثرگذار است. در پایان لازم به ذکر است که این پژوهش با محدودیت‌هایی نیز مواجه بود. از آنجاکه پژوهش حاضر در میان دختران مجرد در آستانه ازدواج صورت گرفته در خصوص تعمیم نتایج بایستی با احتیاط عمل شود و از تعمیم نتایج به سایر دختران در سایر شهرها خودداری شود. این پژوهش می‌توانست هم به صورت کمی و کیفی (ترکیبی) انجام شود، اما به دلیل نبود شرایط مصاحبه این امکان در پژوهش حاضر مهیا نبود و یکی از موانع و محدودیت‌های پژوهش این مورد بود. در پژوهش‌های آینده از طرح‌های آمیخته (کیفی و کمی)، حجم نمونه بالاتر و روش‌های پیچیده‌تر آماری که امکان تحلیل عمیق‌تر و نتیجه‌گیری بهتر را فراهم می‌کنند، استفاده شود. پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی، با در نظر گرفتن مرحله پیگیری، آموزش پیش از ازدواج مبتنی بر روانشناسی فردی آدلر در طول زمان بررسی شود تا ماندگاری نتایج مشخص شود. پیشنهاد می‌شود از آموزش پیش از ازدواج با رویکرد آدلری برای همه افراد اعم از دختر و پسران مجرد، زوجین و والدین، ضروری است. لذا پیشنهاد می‌شود برنامه در سطح کشوری و در تمامی شهرها برای تمامی اقشار و به خصوص این قشر خاص در نظر گرفته شود. همچنین پیشنهاد می‌شود کارگاه‌های آموزشی، آموزش به جوانان از طریق رسانه‌های جمعی در دسترس بودن مراکز مشاوره خانواده که

اطلاعات جوانان و زوجین را در مورد یک ازدواج موفق بالا برد و به‌ویژه پیشگیری از ناسازگاری‌های بعد از ازدواج شود، برای زوجین و جوانان در نظر گرفته شود.

منابع

- احمدی، علی‌اصغر؛ تاجیک اسماعیلی، عزیزالله، به پژوه، احمد؛ رشیدپور، مجید و نوابی نژاد، شکوه (۱۳۸۴). آموزش جوانان در آستانه ازدواج. تهران: انجمن اولیاء و مربیان.
- امیدوار، بنفشه؛ فاتحی زاده، مریم؛ احمدی، سید احمد (۱۳۸۶). بررسی اثر بخشی آموزش پیش از ازدواج بر نگرش‌های و انتظارات دانشجویان شهر شیراز. فصلنامه خانواده پژوهی، دوره ۵، شماره ۱۸، صص ۲۴۶-۲۳۱.
- ایران محبوب، جلیل؛ مختاری، مریم (۱۳۸۵). رویکرد جریان زندگی در مطالعه ازدواج جوانان در ایران. فصلنامه جمعیت، ۱۴ (۵۸)، صص ۸۱-۱۱۵.
- باقریان، مهرنوش و کاظمیان، سمیه (۱۳۹۰). ارتباط نگرش نسبت به ازدواج و طلاق با مؤلفه‌های جو اجتماعی خانواده در دانشجویان دانشکده پرستاری حضرت زینب (س) لارستان. فصلنامه دنا، ۶ (۱ و ۲)، صص ۹۹-۸۵.
- پاشیب، ملیحه؛ سید محرمی، ایمان؛ سید محرمی، سمیه و تاتاری، مریم (۱۳۹۵). تأثیر مشاوره پیش از ازدواج بر انتظار از ازدواج در بین دانشجویان علوم پزشکی. مجله طنین سلامت، دوره چهارم، شماره ۴، صص ۱۰-۱۵.
- پور افکاری، نصرالله؛ عنبری روز بهانی، مهدخت؛ حکیمی نیا، بهزاد (۱۳۹۱). بررسی رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی و نگرش به ازدواج؛ مطالعه موردی دانشجویان دختر ۲۵-۱۸ ساله دانشگاه اصفهان. فصلنامه تخصصی علوم اجتماعی دانشگاه آزاد اسلامی - واحد شوشتر سال هفتم، شماره پیاپی (۲۱)، صص ۹۸-۷۳.
- خجسته مهر، رضا (۱۳۸۴). بررسی ویژگی‌های شخصیتی، مهارت‌های اجتماعی، سبک‌های دل‌بستگی و ویژگی‌های جمعیت شناختی به‌عنوان پیش‌بین‌های موفقیت و شکست رابطه زناشویی در زوج‌های متقاضی طلاق و عادی در شهر اهواز، پایان‌نامه‌ی دکتری، دانشگاه شهید چمران اهواز.

- خجسته مهر، رضا؛ محمدی، علی و عباسپور، ذبیح‌الله (۱۳۹۵). نگرش دانشجویان متأهل به ازدواج: یک مطالعه کیفی. نشریه روان پرستاری، دور ۴، شماره ۲، صص ۱۹-۲۸.
- خجسته مهر، رضا؛ دانیالی، زینب و شیرالی نیا، خدیجه (۱۳۹۴). تجارب دانشجویان متأهل از آمادگی ازدواج: یک پژوهش کیفی. روان‌شناسی خانواده. دوره ۲، شماره ۲، صص ۳۹-۵۰.
- خلعتبری، جواد؛ قربان شیرودی، شهره و مهدیون، زهرالسادات (۱۳۸۸). تأثیر آموزش برنامه ی آمادگی ازدواج بر باورهای ارتباطی زوجین. فصلنامه روانشناسی تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تنکابن. سال اول، شماره ۱، صص ۳۲-۴۵.
- رجبی، غلامرضا؛ عباسی، قدرت الله؛ سودانی، منصور و اصلانی، خالد (۱۳۹۵)، اثربخشی آموزش پیش از ازدواج به شیوه برنامه آگاهی و انتخاب میان فردی بر باورهای ارتباطی دانشجویان مجرد. مجله مشاوره و روان‌درمانی خانواده. ۶، ۱ (پیاپی ۲۱)، صص ۹۷-۷۹.
- رجبی، غلامرضا؛ عباسی، قدرت الله؛ سودانی، منصور و اصلانی، خالد (۱۳۹۵). آموزش قبل از ازدواج به شیوه برنامه آگاهی و انتخاب‌های بین فردی بر انتظارات زناشویی ایده آل گرایانه دانشجویان مجرد. مجله روان‌پزشکی و روانشناسی بالینی ایران. دوره ۲۲، شماره ۳، صص ۲۲۰-۲۱۲.
- رزاقی، نادر؛ علیزاده، مهدی و محمدی سنگ چشمه، سمیه (۱۳۹۴). بررسی جامعه‌شناختی نگرش جوانان نسبت به ازدواج در فضای مجازی. جامعه‌شناسی کاربردی، سال بیست و هشتم، شماره پیاپی (۶۵)، صص ۸۶-۶۷.
- فرامرزی، عالییه (۱۳۸۵). بررسی اثربخشی آموزش افکار منطقی و آموزش درک متقابل ماهیت جنسیتی بر تغییر نگرش دختران (۱۸ تا ۲۴ ساله) نسبت به نحوه انتخاب همسر. پایان‌نامه کارشناسی ارشد چاپ‌نشده، دانشگاه علامه طباطبائی.
- گل محمد نژاد، غلامرضا؛ رنجبر، فاطمه عدالت زاده، گلناز (۱۳۹۲). بررسی اثر معنادرمانی بر نگرش به ازدواج دانشجویان و امید به زندگی آنان. فصلنامه آموزش و ارزشیابی، سال ششم، شماره ۲۴، صص ۵۰-۳۷.

- معمار زاده، مرضیه؛ کولایی، آناهیتا و خطیبیان، مهناز (۱۳۹۵). اثربخشی آموزش مفاهیم نه‌گانه شخصیتی اینیگرام بر ملاک‌های همسرگزینی و نگرش نسبت به ازدواج دختران. *مجله آموزش و سلامت جامعه*، دوره ۳، شماره ۴، صص ۳۰-۲۴.
- مهری خانیکی، زهرا (۱۳۹۱). بررسی اثر آموزش پیش از ازدواج مبتنی بر طرح خانواده پایدار بر انتظارات زناشویی و ملاک‌های انتخاب همسر در دانش آموزان دختر دبیرستان. پایان‌نامه کارشناسی ارشد مشاوره خانواده. دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی. دانشگاه فردوسی مشهد.
- نوابی نژاد، شکوه (۱۳۸۰). مشاوره و ازدواج و خانواده‌درمانی، تهران: نشر انجمن اولیاء و مربیان.
- نیلفروشان، پریسا؛ نویدیان، علی؛ عابدی، احمد (۱۳۹۲). بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس نگرش به ازدواج. *روان پرستاری* دوره ۱ شماره ۱۱، صص ۴۷-۳۵.
- هویلی پور، سارا؛ شفیع‌آبادی، عبدالله و سودانی، منصور (۱۳۹۱). اثربخشی آموزش پیش از ازدواج بر انتظارات و نگرش‌های زناشویی فرزندان دختر در آستانه ازدواج کارکنان شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب. یافته‌های نو در روان شناسی، ۷(۲۳)، صص ۸۱-۹۳.
- American Psychiatric Association. (2013). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders (DSM-5®)*. American Psychiatric Pub.
- Canivez, G. L., Watkins, M. W., & McGill, R. J. (2019). Construct validity of the Wechsler Intelligence Scale for Children–Fifth UK Edition: Exploratory and confirmatory factor analyses of the 16 primary and secondary subtests. *British Journal of Educational Psychology*, 89(2), 195-224.
- Chounta, I. A., McLaren, B. M., Albacete, P., Jordan, P., & Katz, S. (2017). Modeling the zone of proximal development with a computational approach. In *Proceedings of the 10th International Conference on Educational Data Mining (EDM 2017)*.

- Jary, S., Lee-Kelland, R., Tonks, J., Cowan, F. M., Thoresen, M., & Chakkarapani, E. (2019). Motor performance and cognitive correlates in children cooled for neonatal encephalopathy without cerebral palsy at school age. *Acta Paediatrica*.
- Robichaud, J. M., Bureau, J. S., Ranger, F., & Mageau, G. A. (2019). The relation between children's task-specific competence and mothers' controlling practices. *Social Development*, 28(1), 120-135.
- Seamens, A., Taussig, B., Penziner, K., Smidt, A., & Lawley, L. P. (2016). Exploring the prevalence of learning disabilities in children with cutaneous mastocytosis: A pilot cohort study. *Journal of the American Academy of Dermatology*, 75(6), 1254-1255.
- Wechsler, D. (2003a). WISC-IV: Administration and scoring manual. A San Antonio: The psychological corporation.
- Wechsler, D. (2003b). WISC-IV: technical and interpretation manual. San Antonio: The Psychological Corporation.
- Willcutt, E. G., Boada, R., Riddle, M. W., Chhabildas, N., DeFries, J. C., & Pennington, B. F. (2011). Colorado Learning Difficulties Questionnaire: validation of a parent-report screening measure. *Psychological assessment*, 23(3), 778-790.

The Effectiveness of Pre-Marriage Education Adleri's Barrentage for Marriage among Girls on the Eve of Marriage

Abstract

The aim of this study was to investigate the effectiveness of premarital education with Adlerian approach to marriage among girls in the marriage. In this research, the research method was semi-experimental and pre-test-post-test design with control group. The statistical sample of this study consisted of 30 single dormitory girls at the brink of marriage in 2017 who were selected by available sampling method and randomly assigned to the experimental and control groups (each group was 15). At first, all samples responded to the Marriage Attitude Scale (MAS), and then the premarriage intervention was conducted with the Adlerian approach for the experimental group in eight sessions and finally, a post-test was performed from the single girls of the dormitory at the marriage of the experimental and control group. In order to analyze the results, covariance analysis was used. The findings of this study showed that premarriage training with Adlerian approach to marriage among girls was effective on the brink of marriage. Therefore, it is suggested that institutions, executive agencies, advisers, and workshops take the Adlerian approach to marriage for girls and boys on the brink of marriage as well as couples.

Keywords: Pre-marital education, Adleric approach, Attitude towards marriage, Girls.